

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Constitvtiones Societatis Iesv

Ignacio <de Loyola>

Romae, 1570

De Officialibvs, vel ministris Vniuersitatis. Cap. XVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)

& exhortationes non sufficiunt, Corrector (qui de Societate non sit) constitutatur, qui pueros in timore contineat, & eos, quibus id opus erit, quiq̄ue castigationis huiusmodi erunt capaces, castiget. Cùm autem nec verba, nec Correctoris officium satis es-

D § *Si casus aliquis accideret, vbi in remedium offendiculi præstiti satis non esset, à Scholis expellere, videat Rector, quid præterea cõueniat providere:*

quamuis, quoadeius fieri poterit, in spiritu lenitatis, pace & charitate cum omnibus conseruata, sit agendum.

set, & in aliquo emendatio non speraretur, aliisq̄ue esse offendiculo videretur; * præstat à scho-
D lis eum remouere, quàm, vbi parum ipse proficit, & aliis nocet, retinere. Hoc autem iudicium Rectori Vniuersitatis, ut omnia ad gloriam & seruitium Dei, ut par est, procedât, relinquetur.

DE OFFICIALIBVS,

vel ministris Vniuersitatis.

Cap. XVII.

IN Caput
XVII.

A § **Q** *Vamuis hoc ita se habeat, tamen nec Lectores*

* **C** **V** **R** **A** vniuersalis, vel superintendētia & gubernatio Vniuersitatis penes Rectorem erit; qui idem esse poterit qui in Collegio præcipuo Societatis præest, & iis præditus Deidonis, de quibus dictum est, vt possit

possit commissio sibi officio dirigēdi in litteris & moribus totam Vniuersitatem satisfacere. Eius electio ad Præpositum Generalem, vel alium, cui ille id commiserit (cuiusmodi esset Prouincialis, vel Visitator) spectabit; confirmatio vero semper erit Generalis. * Habebit autem Rector quatuor Consiliarios, vel Assistentes, qui in rebus ad ipsius officium pertinentibus ut plurimum possint eum iuare, & cum quibus ipse, quæ sunt maioris momenti, conferat.

C * Erit & Cancellarius, vir in litteris egregiè versatus, qui & zelo bono, & iudicio ad ea, quæ sunt ei committenda, polleat: cuius sit munus, generale Rectoris instrumentum esse ad studia bene ordinanda, & disputationes in actibus publicis dirigendas, & ad discernendum, an sufficiens doctrina sit eorum, qui ad actus & gradus (quos quidem ipsemet dabit) sunt admittendi.

Sit

eādem personam hæc duo officia possent conuenire.

res primarios, nec officiales (qualis est Cancellarius) inconsulto Prouinciali, vel Generali, si vicinior est, mutabit; si ille non eidem id commississet; cui ut res omnes perspectæ sint, curare debet.

B ¶ *Ex his Consiliarijs vnus posset Collateralis esse; si Præposito Generali id necessarium videretur: & si tam multi esse commode non possent, fiet, ut optime poterit.*

C ¶ *Si satis esset Rector, ut præter suum, Cancellarij etiam munus obire posset; in*

D ¶ *Quando*

D ¶ Quando vltima vnam hebdomadam assidue scholas frequentant; inuitandi sunt ad nomina sua danda, quæ in librum matricule referantur: et legentur eisdem non omnes Constitutiones, sed quæ unicuique sunt obseruandæ; & promissio ab eis, non autem iusiurandum, de obedientia &

obseruatione propositarum Constitutionum exigetur. Si nollent aliqui promissione obligari, vel nomina in matriculam referenda dare; non ideo à Scholis excludendi sunt; dummodo pacifice & sine offendiculo in eis versentur: & sic eis significari poterit; addendo nihilominus, quòd cura magis peculiaris Scholasticorum, quorum nomina scripta in libro Vniuersitatis sunt, haberi solet.

E ¶ Quamuis postea quæ ab omnibus sunt obseruanda, eo in loco, vbi publice legi possint; quæ verò in quavis classe, in ea ipsa sunt affigenda.

F ¶ Hic poterit aliquid utilitatis ab externis, qui testimonium suorum graduum requirent, percipere: sit tamen quid moderatum, nihilque in Societatis utilitatem redundet.

Sit Secretarius ex eadem Societate, qui librum habeat, * vbi omnium Scholasticorum, qui Scholas assidue frequentant, nomina scribantur; quiq; eorum promissionem de obedientia Rectori præstanda, & Constitutionibus obseruandis (* quas ipse met proponet) admittat; & sigillum Rectoris, & Vniuersitatis habeat: quæ tamen omnia sine vllis expensis Scholasticorum fient.

* Erit et Notarius, vt fidem publicam faciat de susceptis gradibus,

redundet. Ad testimonium autem nostris reddendum littere patentes Rectorum satis erunt.

dibus, & aliis, quæ occurrent.

G * Sint & duo, uel tres Bidelli, unus ad facultatis linguarum, alter ad Artium, tertius ad Theologiae functiones destinatus.

S In has tres facultates Vniuersitas diuidetur; & in quauis earum sit Decanus, & duo alii Designati ex iis, qui melius res facultatis illius callent; qui à Rectore uocati possint dicere, quid sentiât ad suæ facultatis bonum conuenire: & siquid tale in mentem uenerit, dum inter se de huiusmodi rebus agunt, ad Rectorem, quamuis non uocentur, referent.

6 In rebus, quæ ad solam unam facultatem pertinent, * uocabit **H** Rector, præter Cancellarium & suos Assistentes, Decanum etiã & Designatos illius facultatis: in iis, quæ ad omnes pertinent, Decani & Designati omnium uocentur. Et si Rectori uisum fuerit & alios de Societate, uel extra

G Hi ex Societate non erunt: quia tamen non parũ laboris sunt habituri; commodũ stipendium accipient; & vnus eorũ corrector esse poterit.

H Quamuis decisio rerum ex suffragijs horum non pendeat; ipsos tamen uocari & audiiri cõuenit. Sententiæ autem eorũ, qui res melius intelligunt, eam, quã par est, rationem Rector habebit. Si tamen omnes alij aliter, quã ipse, sentirent: contra omnium sententiam ne agat; nisi prius rē cū Provinciali cõtulerit.

I Hoc

tra

tra eam ad Congregationem uocare, facere id poterit; ut cum omnium sententias audierit, melius, quod conuenit, constituat.

I ¶ Hoc Syndici officium posset coniungi cum Collateralis, vel consiliarij officio, si sic uideretur conuenire; quod alius in uniuersitate magis ad id idoneus, quam aliquis eorum, non esset.

K ¶ Et quamuis Syndici nihil habeant, quod alicuius momenti sit; singulis tamē diebus Sabbati saltem, se nihil habere Superiori referant.

L ¶ Mittantur huiusmodi litteræ eo modo obsignatæ, ut nullus sciat, quid alius scripserit. Et cum uellet Præpositus Generalis vel prouincialis pleniorum rerum notitiam: non tantum Collateralis, Syndicus, & Consultores de Rectore, de quæ omnibus alijs scribent; uerum etiam quisque Magistrorum, & Scholasticorum approbatorum, & Coadiutorum quoque formatorum scribet, quid de omnibus ac etiã de Rectore sentiat. Et ne id nouum uideatur

* Erit Syndicus unus generalis, qui tam de personis, quam de rebus (de quibus uidebitur) Rectorem & Præpositum Prouincialem, & Generalem admoneat; qui quidem Syndicus uir magnæ fidelitatis & iudicij esse debet. Præter hunc, suos habebit Syndicos particulares Rector; * ut quæ quauis in classe acciderint, quibus prouidere oporteat, ad ipsum referant. Et ut ipse de omnibus Præceptoribus, & alijs de Societate; ita & Collateralis, & Syndicus, & Consiliarij de ipso, & de alijs * scribent L
semel

sernel singulis annis Præposito Generali, & his Prouinciali, qui Generalem (si quid oportuerit) admonebit : vt in omnibus maiori cum circumspectione & cura præstandi quod quisque debet, procedatur.

De aliquibus insignijs, num-
 eis Rector, Cancellarius, Bidelli,
 Doctores, & Magistri, vt in Vni-
 uersitate cognoscantur, vel sal-
 tem in actibus publicis vti debe-
 ant, nec ne, & si vtantur, quæ in
 esse debeant, * considerat. Ge-
 neralis tunc existetis, cum aliqua
 Vniuersitas admittitur, relinque-
 tur. Ille autem per se, vel per ali-

um, expensis circumsstantiis, quod iudicauerit ad ma-
 iorem Dei gloriam & obsequium, & bonum
 vniuersale fore (qui vnicus scopus in
 hac & in omnibus rebus no-
 bis est) constituer.

uum videatur; ter-
 tio quoq; anno sal-
 tem hæc referri
 quasi ordinariè sic
 debeant.

M ¶ Quamuis
 hoc ita se habeat;
 id tamen, quod in
 quouis loco con-
 uenire ex insignijs
 huiusmodi videbi-
 tur, distinctè in cu-
 iusque Vniuersita-
 tis regulis consti-
 tuetur.

DECLA-

I QUINTA